

HET REGT

Bureel :
MAESTERSCHAP STRAET
ST-TRUIDEN.

Aankondigingen

150 PER RECEL.
brieven, artikels, geld,
franco te zenden.

Vaderland.

Godsdienst.

Inschrijving

OP ALLE
POSTKANTOOREN.

Reklamen

40 C^{ms} PER RECEL.
Opsteller- Uitgever:
H. DE COCK-CHATEL.

Vryheid.

Voor de stad 5 fr. per jaer. Dit blad vershynt tweemaal per week, s zondags in groot en s woensdags in klein formaet. Voor buiten 6 fr. per jaer.

DE KATHOLYKE LEERING

Waer heeft men, sedert eenige jaren, de meeste schimpredenen tegen de leerstukken geloof gevonden, tenzy in de liberale schryvers? Schimpredenen op de Onbevleete Ontvangenis. Schimpredenen op de heiligverklaring der groote dienaren Gods. Schimpredenen op de mirakelen.

Daerby, grootmaking van de grootste goddeloosheid, van de meeste booswichten, zoo als Voltaire, in Frankryk; Marnix de Ste-Aldegonde, in België, welke laetste schreef dat men het papismus, dat is, de katholyke godsdienst, moest ooteren en in het lyk versmachten, gelyk de oude Germanen deden met de overspelers!

Onder welke party worden, ten onzen dagen, die mannen gevonden die schaemteloos genoeg zyn om te durven afkondigen dat de vrede der ziel maek kan verput worden uit de verloochening van God, — dat de eedelykheid onafhankelyk is, — dat de mensch voortkomt van den aep en zyne ziel dus sterfelyk is, en andere soortgelyke beestigheden (lezery, vegeef ons het woord)!

En, bovenal die bescherming, die hoogachtung, die lofuitingen geschonken, door staets- en gemeentebesturen, aen de afkondigers van dergelyke leeringen, aen de schrikkelike genootschappen der solidairen, dit groot schandael van België!

De liberaters hebben wel te zeggen dat zy met deze mannen niets gemeens hebben: dat zy ons dan wilt leggen waerom zy hun onze katholyke, onze gewyde kerkhoven willen openen, des noods met open geweld; waerom zy in hunne dagbladen deze mannen afschilderen als voorbeelden van onafhankelykheid en zielskracht.

En zy eerbiedigen ons geloof!—Nog, eens schynheiligen!

EEN NIEUWE BOND.

In onze dage worden alle soorten van bondgenootschappen aengetroffen: men heeft eenen oaderingings, eenen vlaemschen bond, eenen volksbond, eenen werkmansbond. Indien men nog eenige jaren voortgaet, zullen er ten laetste meer bonden dan bondgenoten zyn. En nogtans, wy wenschen dat men eenen nieuwen bond oprigte, namelyk eenen bond tegen de herbergen.

Volgens een merkewaardig verslag van den heer Mévius, raedslid der provincie Namen, zien wy dat in 1840 er 43,000 jeneverherbergen op eene bevolking van 4,093,000 zielen waren, dat is, een voor 94 inwooners, en in 1863, 94,209 op eene bevolking van 4,940,000 zielen, dat is een voor 54 inwooners. Deze onmatige vermeerdering is verschrikkelik, maer dit is nog niets in vergelyking wat op eenige

plaatsen bestaet: in eenige streken des lands waer koolmynen gevonden worden telt men eene herberg op xvi huizen!

Men kan het niet te veel herhalen: de dronkenschap is eene onuitputbare bron van armoede, van ellende, van zedebederf, van lichamelijke verzwaking, niet alleen onder de werklieden, maer onder al de klassen der maetschappij. Te vergeefs bouwt men scholen, rigt men spaerkassen op, maekt men liefdadige gestichten, zoo lang wy de herbergen zoo uitermate zien vermenigvuldigen, is er weinig te hopen. Om dit misbruik uit te roeijen moesten al de vrienden van den werkmansbond samenspannen en eenen bond maken om de matigheid aen de werklieden hoog te leeren schatten.

Wie kan loochenen dat meestal de werkmansbond schuld is van al de ellenden waeraen hy is blootgesteld. De algemeene oorzaak der berooving bevindt zich in de overheersching van eenige ondeugden die de ziel en het hert verlagen: ondeugden die hen tot onmatigheden van allen aard aanzetten en hun alle vooruitzigt en spaerzaamheid doen vergeten.

De werkmansbond die dag aen dag wil verteeren wat hy wint, die niets wil sparen, wordt onophoudelyk door armoede en ellende bedreigd: indien hy getrouwd is, arm huisgezin! arme vrouw, arme kinderen! Van dag tot dag zal hy armer worden, en indien men hem van den jenever niet kan aftrekken, zullen al de overige middelen van verbetering vruchteloos wezen. Indien hy zich niet leert onthouden, zal hy niets sparen en hy de eerste ziekte, die hem komt bezoeken, zal hy in den uitersten nood vervallen met vrouw en kinderen.

Laten wy eenen bond oprigten tegen de dronkenschap en de onmatigheid; leeren wy den werkmansbond zuinig en spaerzaam leven, en wy zullen zyn lot verbeterd hebben.

DE KAMER.

Vrydag heeft de Kamer de discussie geëindigd der artikels van het wetsontwerp van het gouvernement over de kieshervorming.

Art. 24 stond, by afwyking van art. 13 der gemeentewet, aen het schepenkollégie het regt toe om over de betwistingen te beraedslagen, welke uit de samenstelling van de lysten der gemeentekiezers zouden ontstaen; na eenige geronde opmerkingen van MM. Liénart, Tack en de Theux, werd dit artikel door het gouvernement ingetrokken.

De tweede stemming over de amendementen, alsmede de stemming over het geheele van het wetsontwerp, zullen plaats hebben op dynsdag, 30 april, tot welk tydstip de Kamer in vakantie is gegaen.

In eene vorige zitting had M. Frère, op een inter-

pellatie van M. Vlemmickx, verklaerd dat indien de kwestie der bewapening van het leger, tydens de vakantie, door het departement van oorlog werd opgelost, het gouvernement niet aarzelen zou de verantwoordelykheid op zich te nemen, om al de uitgaven te doen, welke het zou noodig oordeelen.

Niets ware gemakkeliker voor het gouvernement geweest; dan kon het naer hartelust met beide handen in de schatkist rammelen, en zoo veel geld in het water smyten als het maer zou willen—en dan, als het kalf verdrongen was, aen de Kamer een bill van schadeloosstelling komen vragen.

In de zitting van vrydag heeft M. Thibaut al het onregelmatige doen uitschynen van die handelwyze, welke strydig is met al de regelen van een verlegenswaardig gouvernement. Het achtbaerlid heeft er krachtig op aengedrongen opdat het gouvernement, wanneer het mogt noodig oordeelen kredieten, voor de wapening te vragen, hy hoogdringend de Kamer zou byeenroepen, om over dit voorstel te beraedslagen.

Hoe ongeetne ook, M. Frère heeft in die billyke vragen moeten toestemmen.

In het begin der zitting was er een wetsontwerp neergelegd, ten doel hebbende het gouvernement te magtigen, aen de maetschappijen voor het bouwen van werkmanswooningen, het karakter van anonieme maetschappijen toe te staen.

DE AFDAMMING VAN DE SCHELDE.

Men schryft uit Woensdrecht, 28 maart: De werken, voor het afdammen der oosterzyde van de Schelde worden voortgedreven met eene snelheid waervan men zich te vergeefs een gedacht zou zoeken te maken. Maer ook welk een leger van werklieden! zonder de schippers, te tellen die zonder ophouden aerde, leger boschtakken, steenen aenbrengen, zyn er gedurig 1200 werklieden bezig. Deze werklieden hebben op den oever der rivier een dorp van strooije hutten gebouwd die het zonderlingste gezicht aanbieden.

Het schynt eventwel stellig dat het verslag van den pruisischen ingenieur voordeelig is aen België, en dat de engelsche ingenieur zich gedeeltelyk by de zienwyze van België aansluit. Wat mag Holland dan vanzin zyn? Zou het den belgischen leeuw willen uitarten? Men zou het byna beginnen te gelooven.

Men schryft uit Brussel: Byna in alle kringen, in alle vergaderingen, wordt met bezorgdheid over de politieke zaken gesproken, en algemeen denkt men dat een samentreffen tuschen Frankryk en Pruisen voor België zeer nadeelige gevolgen hebben zou. In onze hooge politieke

kringen is men niet zonder onrust. Men drukt de vrees uit dat er voor ons land welligt kortelings zeer moeilijke tyden zouden aanbreeken; evenwel rekent men zeer op Englands onderstand, die ons, zoo het schynt, krachtig toegezegd is.

Het zekerste wat uit de gisting over Luxemburg volgen zal, is dat de gouvernementen geene moeite zullen hebben om groote sommen voor het oorlogsbudget en verzwaring der militaire inrigting te bekomen. In gewoone omstandigheden zou het, by voorbeeld moeilijk geweest zyn om nog aanzienlyke uitgaven voor nog meerdere versterkingswerken van Antwerpen te bekomen; als het gouvernement die nu vraegt, en het zal die zeer waarschijnlijk vragen, zal het die met bereidvaardigheid bekomen van de wetgevende Kamers. En zoo zullen wy al seffens de uitwerksels van die Luxemburgsche kwestie gewaar worden. In Frankryk zal zy de militaire inrigting even zeer helpen doordryven, gelyk zy tevens het militarismns in Duitschland versterken zal.

De laetste berigten zyn als volgt samen te vatten: Rusland zou willen vermyden dat de kwestie van Luxemburg voor een kongres gebragt wierd. Men vreest te regt dat als de diplomaten eens vereenigd zyn de toestand eerst voor goed zal bederven. Als scheidsregter in de zaak zou Engeland aangewezen worden; maer Frankryk wil Oostenryk insgelyks aangewezen zien. Opzigtens dit laetste punt is men het nog verre van eens te zyn. In hoe verre die tyding zullen bevestigd worden weten wy niet. De fransche pers houdt zich druk bezig met de brochure van M. Groen van Pinsteren, die doet zien dat het hier eigenlyk niet te doen is om Luxemburg, maer om het bezit van Holland door Pruisen. Naest de geruchten over den vrede, houden die over den oorlog aen; maerschalk Niel zou verklaerd hebben 600,000 soldaten onder de wapens te kunnen brengen. In brieven uit St-Petersburg wordt gemeld dat russisch Amerika voor 7 millioen dollaers zou verkocht zyn aen de Vereenigde-Staten; doch dewyl men er 3 millioen moet uitkeeren aen de russisch-amerikaensche maetschappy, zouden er maer vier millioen overblyven. Dat is al te goed koop!

ZAL HET OORLOG WORDEN?

Wy gelooven niet ligt aen een onmiddelyken oorlog, omdat keizer Napoleon te voorzichtig en met te veel overleg handelt, om niet te zien dat thans de oorlog tegen Pruisen hem naer het jaer 1813 van zynen oom zoude leiden, 't is te zeggen dat 1867 voor Frankryk de coalitie van al de Staten van Europa tegen Frankryk zou te weeg brengen.

Nu dan, in geval van oorlog tegen Pruisen, wie zou Frankryk voor bondgenoot tegen Pruisen en Duitschland hebben? Het zou voorzeker Engeland niet zyn, en veel minder Rusland. Zoude het Oostenryk zyn? Maer Oostenryk, alreeds twee maal in acht jaren door Napoleon bedrogen, heeft niets te winnen met zich voor Frankryk te verklaren en heeft alles te verliezen met zich tegen Duitschland te stellen. Het zoude ook Italië niet zyn, dat zich meer dan eens tegen Frankryk heeft verklaerd, en daerenboven nog met 600 millioen schulden staet; Sparje, omgewerkt door de revolutie, vermag niets, en Polen bestaet niet meer.

Blyven Holland over, dat reeds overhelt naer Pruisen, aengezien het in de kwestie van Luxemburg niet vreest Frankryk te misdoen om te vol doen aen Pruisen; België en Zwitserland, die zich

onzydig zullen houden; Denemarken, dat door Frankryk is verlaten geworden, en Zweden, welke beiden zich met zorg aen kant zullen houden.

Ziedaer de toestand, Frankryk zou dus alleen staen tegenover Pruisen en Duitschland, dat voor bondgenoten zou hebben Rusland en Italië, zeer waarschijnlijk Oostenryk, en ten langen laetste ook Engeland. Zou keizer Napoleon de dwaesheid begaen van zulke slechte kans te wagen? Wy gelooven het niet. Maer hy zal wachten en verkroppen en het fransche volk zal bloed zweeten van spyt en wraekzucht, en zoo veel te schrikkelyker zal het onweër zyn wanneer het uitberst, daer de vlag lang gemoerd zal hebben en de wolken den tyd hebben gehad om zich dicht en zwaer byeen te pakken.

In weerwil van alle de krachten die zekere dagbladen inspannen om het volksgevoel te misleiden over den dreigenden toestand der politieke zaken, gelukken zy er niet in de algemeene ongerustheid te stillen. Men heeft schoon te zeggen dat de Luxemburgsche kwestie voor het oogenblik van kant gesteld is, niemand geeft het minste geloof aen dit gezegde.

De openbare denkwijze in Frankryk spreekt op den volgenden toon: Wy hebben het groot hertogdom Luxemburg gevraagd en Pruisen belet ons er bezit van te nemen. Wat blyft ons dus over tenzy van tegen den wil en dank van M. von Bismark er ons meester van te maken, en dit is den aenstaenden of onmiddelyken oorlog; of wel wy trekken achteruit en dan is het voor het Napoleons keizerryk eene waerlyke, onbesprekelyke neerlaeg.

Alwie den franschen geest kent moet zeggen dat, in geval het hoogbewind deze nieuwe offering aen den geest van vrede wilde doen, het tegen hem de gansche natie zou hebben. Ook zal het keizerryk zich wel wachten zulk een gevaerlyk spel te spelen. Wanneer men het oog wendt langs den anderen kant van den Rhynt ziet men insgelyks het volk in gisting wanneer men spreekt van Luxemburg aen Frankryk over te leveren. Te Berlyn heeft men in den zael van den Alhambra eene groote meeting gehouden en de vereeniging heeft besloten dat het groot hertogdom Luxemburg moest aen Duitschland blyven. Men spreekt van tussehenkomst der hooge mogendheden welke het traktaet van 1839 onderteekend hebben. Armzalige gepeizzen. Engeland heeft alreeds gezegd dat het zich tegen de inbreuken aen het traktaet wilt stellen, maer dat deze tegenstelling niet gaet tot er de wapens voor op te nemen.

Rusland vraegt niets anders dan dat men het stillkens zyne grondvergrooingen in het oosten laet voorttellen, en Oostenryk is verre van de wonden welke hem door de neerlaeg van Sadowa toegebragt werden, genezen te hebben.

Ziedaer den toestand van die beschermende hooge mogendheden, en men spreekt van eerbied van het traktaet van 1839!

YSELYK NIEUWS.

Men heeft te Weenen zondag eene depeche ontvangen, waerin de dood wordt gemeld van keizer Maximiliaen: hy zou door de demokraten zyn opgehangen. (Handelsblad.)

RUNDERPEST.

Als men de verschillende gevallen van runderpest, sedert haren inval in ons land tot op den 9 maart, samentelt, verkrygt men de volgende uitkomsten. De ziekte vertoonde zich:

In 1865, in 46 gemeenten, alwaer 20 beesten gestorven zyn en 286 zieke en 148 verdachte dieren

afgemaekt werden. Het verlies in 1765 was dus 45 stuks vee.

In 1866, in 17 gemeenten, alwaer 9 beesten stierven, en 144 zieke en 226 verdachte afgemaekt werden. Men had dus in 1866 een verlies van 379 stuks.

In 1867, in 7 gemeenten, alwaer er 10 stierven en 421 zieke en 1093 verdachte afgemaekt werden, zoodat het jaer 1867 ons tot heden een verlies van 1524 stuks vee heeft berokkend. Daerenboven werden er tot den 9 maart 249 schapen afgemaekt, weten: 99 in Westvlaenderen, 142 in Oostvlaenderen en 8 in de provincie Luik.

De veestapel in België is dus, sedert het uitbreken der ziekte, met 2357 stuks runderen verminderd, waervan, alleen in Hasselt, Houthalen, enz., 8 gestorven en 531 zieke benevens 1073 verdachte beesten afgemaekt zyn geworden. Dat is alleen voor provincie Limburg 1412 stuks, zoodat het verlies de andere provinciën waer de ziekte zich vertoont heeft, te weten: Antwerpen, Oostvlaenderen, Henegouwen en Luik, maer 945 runderen bedraegt.

Wat zou het geweest zyn indien het gouvernement niet de krachtigste maatregelen had genomen door alle middelen de onteigening en afmaking te bevorderd?

STADSNIEUWS.

Den achtsten dezer, omtrent 11 ure 's avonds, te Zonhoven een huis afgebrand, toebehoorend aen Willem Thones, en door hem bewoond, zoo schynt is den bliksem er op gevallen, gebouwen meubels zyn door de vlammen verslonden, de schade bedraegt omtrent frs. 2380.

Alles is tegen brand verzekerd door de compagnie de Schelde.

— Wy vernemen dat er twee ongelukken door het vuer des hemels veroorzaekt zyn in den nacht van 30 Maert ll., met en zonder brand, een vliermael en het ander te Houthalen, by de heer G. Willemans en E. Cuppens. De schade geleden is door de principale agent der Cie la Belgique, heer Hamel, geregeld geworden, tot de grootste voldoening der belanghebbende.

Verschillige tydingen.

Op eene der laetste receptiën ten hove was M. B. gehoord met het groot lint der Christus-Orde gedecoreerd. Men zou hem kunnen vragen welke diensten hy aen Portugal heeft bewezen om die orde te bekomen; maer buiten dat komt het ons nog heel wonderlyk voor dat men de moppa welke zich immer als een der hevigste bestryders tegen het christendom kennen doet, zich met het afbeelden van Christus durft versieren. Dat is niet konsekwent met den minister van justicie!

— De *Gazette Belge* kondigt de volgende regels af: Het gerucht dat de heer Frère niet lang meer waer ten zal om zich uit het Ministerie te verwyderen, plaets te maken voor den heer Delhougne, vindt langer hoe meer geloof in de politieke kringen der hoofdstad.

— Er is te Brussel het eerste nummer uitgekomen van een weekblad in 't fransch ter verdediging der vlaemsche taal, onder den titel van *l'Avant-Coureur*. Wy

— De kleermakers van Brussel, in navolging van die van Parys, hebben hun werk gestaekt. Men ziet hen sinds eenige dagen in stoet door de straten trekken.

— De laetste stormen die in de omstreken van Brussel woedden, hebben de dood veroorzaekt van twee vaderschen te Molenbeek-St-Jan: de genaemden Vanouwen verhooven, 69 jaren oud, werd in 't water geworpen en verdrinkt; de genaemde Celestians Orloff, 58 jaren oud, metser, woonende te Careghem, werd van eene steen geworpen en op den slag gedood.

— De minister van binnenlandsche zaken, M. Monto

Peereboom, heeft voor 50 franks ingeschreven op en lyst ter oprigting van een monument aen M. Van voort, vlaemsch letterkundige.

Men zegt dat de werkzaamheden der krygskommissie ten einde loopen, en dat het verslag tegen het einde dezer maend zal gereed wezen.

Men verzekert ook dat het departement van oorlog reeds een nieuw wapen voor de artillerie heeft gekozen, namelijk het geweer Aldini. Nog in dezen zittijd zal er hiervoor aen de Kamers een Krediet worden gevraagd van 9 millioen. Dus alweer geld, altyd geld, om wapens volmaken, welke ons land ten aanzien van zynen geheel onzydigen toestand, toch niet zal mogen gebruiken.

Vrydag 5 dezer, om 2 uren namiddag, heeft er een hartstoeuend toneel op het veld van Bekeghem plaats gehad. In een woonhuisje was er brand ontstaan, veroorzaakt door kinderen, die in afwezigheid van hunne ouders, met phostoorstekken speelden. Het vuur zette zich onmiddelyk voort en in weinige oogenblikken stonden er vyf huisjes in vuur en vlam. Alle hulp werd onmogelyk. Het geheel is verbrand: kleeding, bedding, levensmiddelen, alles in een woord, zoodanig dat die vyf uitgezinnen in de uiterste ellende gedompeld zyn. In de ramp, heeft Virginie Meulenmeester, vrouw Temere, eene der ongelukkigen, heldenmoed getoond met een kind, dat in eene wieg lag, uit het huis te trekken, al reeds van alle kanten door het vernielend element omsingeld was.

Men schryft uit Arlon, 14 april.

Een paar dagen geleden is er op den spoorweg, tuschen Grupont en Jemelle, een schrikwekkend ongeluk gebeurd. Twee stokers, de genaemden Ponsard en Adriaenssens, waren 's morgens rond 3 ure 40 minuten, zonder daertoe bevel ontvangen te hebben met eenen koopwagentrein uit de statie van Jemelle, vertrokken. Op de hoogte van Lamsoul ontmoetten zy eenen koopwagentrein, die den vorigen avond, ten 11 ure 40 m. uit Arlon was vertrokken en waerop de machinist Fabry en de stoker Lasselot zich bevonden. De schok was zeer hevig, de machinist Fabry werd op den slag gedood en de dry stokers werden zwaar gekwetst; zy hadden zeer erge brandwonden bekomen. De twee lokomotieven en dry waggons zyn sterk beschadigd; de schade wordt op 7 a 100 fr. berekend.

Een italiaensche rondleuder, die toiletzeep vercocht, te Ninove met den avond in eene herberg gegaen om zyne koopwaer te verkoopen, vroeg de gemeente C..., zich voor politie-commissaris doende paseren, zyn pasport. De koopman verhaestte zich hem te gehoorzamen en toonde zyne papieren aen den valdeur-commissaris, maer deze scheen niet voldaan te worden, en gebood aen den Italianer hem te volgen; hy zagen daarna twee gendarmen halen, die hem hielpen den koopman in den bak steken, waer hy den nacht heeft overgebracht, en waeruit hy des anderendaegs 's morgens door den waren politie-commissaris is verlost gevestigd, die onmiddelyk tegen zynen valschen confrater proces-verbael heeft opgemaakt.

Het schynt dat gezegd parket op de klacht van den italiaenschen consul is te werk gegaen.

Men leest in een paryzer blad het volgende:

De toevloed der vreemdelingen die naer de expositie komen zien, is zoo groot dat de levensmiddelen zoodanig opslagen dat men te Parys den kost niet meer kan bekomen en dat de inwoners zullen moeten verhuizen of in honger sterven.

Wy hebben reeds gezegd hoe zeer de studenten die van te veel kostgeld besteden kunnen, in verlegenheid zyn. Men duidt ons een zeker getal personen aen die raad doen komen van 50, 60, 100 uren verre.

De pensionaethouders zyn genoodzaakt eene verhooring van kostgeld te vragen voor hunne leerlingen, en anouwen verzekert dat in sommige kostscholen, de leerlingen klagen over dat zy vleesch krygen dat nog geen peerden vleesch is. Binnen vyf maenden zullen wy alle mager worden zyn.

Er is niets nieuws onder de zon. Zoo min de wetentoonstellingen als wat anders. Men kan van de

tentoonstellingen gelyk van alle andere zaken zeggen: « Gy meent dat gy ze hebt uitgevonden, maer gy vergist u; zy zyn slechts vernieuwd van de Grieken en van de Romeinen. »

De eerste pooging van algemeene tentoonstelling had plaats onder Nero, over meer dan achttien eeuwen geleden, naer ons Seneca verhaelt. « Ik woonde eens, zegt die romeinsche wysgeer in een zyner brieven, de plegtige tentoonstelling by van Roomen's rykdommen; daer zag ik wondere dingen, meesterstukken van kunst; daer waren ook keurige stoffen van uitnemend schoone kleuren, kleedsels en gewaden gekomen van over de grenzen van Roome, enz., enz. »

De groote jaer- en blinkmerkten der middeleeuwen, en namelyk in België, die van Brugge, Gent, Yperen, Luik, Leuven, enz., waren wereldtentoonstellingen. In de 14^e eeuw hadden 150 natien waren op de markt van Brugge te koop staen. Gedurende die nyverheidsplegtigheden die eene of twee maenden duerden, waren de douanen, het accyosrecht en de barreel- en bruggelden opgeschorst, en dan was het volkomen vryhandel. Neen, zoo ver zyn wy nog niet vooruit gegaen.

De Gazette de France meldt dat er in de maend mei nog een souverein te Parys verwacht wordt, wiens komst tot heden niet algemeen bekend was. Dat is de negerkoning van Bonny: een monark welk een paleis bewoont dat geheel uit scheenbeenderen van overwonnen vyanden opgetrokken is en die aen 100,000 gasten te drinken kan geven uit menschedels. Het koninkryk Bonny, ten noorden van Guinea tuschen den Niger en eenen anderen stroom gelegen, is een der belangrijkste staten van westelyk Afrika, en heeft 60,000 strydbare mannen benevens 100 stukken geschut van engelsche fabriek. De bevolking is eenvoudig van zeden en heeft de europeanen lief, maer... het liefste als ze, op den rooster gebraden, goed vet zyn. Het zyn menscheneters. Evenwel eet zyne zwarte Majesteit, de koning van Bonny, sedert hy in 1861 te Londen geweest is, geen menschenvleesch meer, en zelfs hebben de heeren van zyn hof zich aen schaepskoteletten gewoon gemaakt. Alleen het volk heeft zynen voorvaderlyken smaak behouden; krachtens eene wet mag geen onderdaen, zyne tanden in menschenvleesch slaen, zonder voorafgaende magtiging van zynen heer en meester.

En, zou die zwarte koning in het middelpunt der beschaving welkom zyn?

Voorzeker! want hy brengt eene lading goudpoeder in vaetjes mede.

Frankryk blyft voortdurend het toneel van schrikelyke misdaden; thans heeft weer een zoon en eene jonge vrouw die hy getrouwd had, met hen beide, het gedacht gehad zich van den armen te ontdoen die hunne vereeniging had ingezegend. Eloi Pivost, het slagtoffer van dien moord, is een brave hovenier van vyf en zestig jaren, welke Livan bewoonde, waer elkeen hem beminde en achte.

Zyn zoon, Eugeen Pivost, door zyne schuldenaers overvallen, had reeds van zynen vader twee obligatiën van den yzeren weg ontvangen, wat hem niet belette hem eenige dagen later te bestelen. Daer dit alles niet baette, maekte zyne vrouw hem wys dat hem maer een ding overbleef, zich van zynen vader te ontdoen. — Gy moet naer uwen vader gaen, hem de titers afvragen, en, indien hy weigert, hem verworgen.

Toen men het lyk ontdekte, vond men om den hals eene koord die viermael rond gedraeid was. Het was de jonge vrouw die de koord gekocht had. Haer man bekende zyne misdaed. De vrouw loochende alles, Eugeen Pivost werd ter dood veroordeeld, de vrouw Pivost tot eeuwigdurende dwangarbeid.

Eene hovenmatige bedryvigheid heerscht in de arsenalen van Frankryk. Er zyn bestellingen van wapens op vastgestelden en zeer nabyzyuden dag te leveren, gedaen geworden aen de fabryken van Engeland en van België. Indien dat niet zeggen wil dat men vast van zyn is den oorlog te verklaren, dan beduidt het toch dat men die wederwaardigheid onder de mogelyke of zelfs waerschynlyke gebeurlykheden stelt, en dat men de uiterste voorzorgen neemt om niet verrast te worden.

Van regeringe wege wordt in Pruisen gewaarschuwd tegen het gebruiken van gekleurde ouwels. De tot het kleuren gebruikte verwstof schynt arsenicum, menie, Berlynsblauw, enz. te zyn, en dus gevaerlyk te wezen vooral voor kinderen, die de ouwels opeten; doch ook het bevochtigen met de tong wordt afgeraden. De fabriekanten zullen vervolgd worden.

De Diamant Sancy. De dagbladen van Bombay melden, dat de beruchten diamant Sancy met de laatste indische mail naer Engeland is gezonden.

Die diamant is eene ganselie geschiedenis; hy werd door de Zwitsers gevonden op het lyk van Karel den Stoute, hertog van Borgondië, na de nederlaeg van Granson, in 1475. In 1479 werd hy door den koning van Portugal aengekocht; hy verkocht hem tien jaren later aen Nikolaes van Bailly, baron, de Sancy, welke zynen naam aen den diamant gaf.

De baron zond hem ten geschenke aen den koning van Frankryk, en de dienstknecht, welke met het geschenk gelast, was, werd door dieven aegerand en slipte den diamant in. Men veronderstelt, dat de dood kort op die zelfopoffering, volgde, want men verhaelt, dat liet gesteente in zyne ingewanden werd teruggevonden.

Daerna werd de diamant de eigendom van Jakob van Engeland, welke hem voor 600,000 fr. aen Lodewyk XIV verkochte. Gedurende de revolutie verdween de Sancy, alsook de blauwe diamant, welke nog meer vermaerd was. Dit laatste gesteente werd nooit teruggevonden; doch de Sancy werd door Napoleon I aengekocht, welke hem daarna aen prins Demidoff verkocht. Hy heeft eene waarde van 5 tot 600,000 fr., heeft den vorm eener peer en weegt 55 1/2 karaten.

LANDBOUW.

Behoort men het stalmest terstond te gebruiken, of eerst op eenen hoop te zellen?

Er is een punt in den akkerbouw waerover de kenners het nog niet gansch eens zyn; dat is: of men het stalmest terstond by het uitrusten uit de stallen moet gebruiken, dan wel, of men het eerst gedurende eenigen tyd op eenen hoop zal zellen?

De modolhoeven in Frankryk handelen ten dien aanzien niet op dezelfde manier: te Grignon laet men het mest gedurende verscheidene maenden in eenen hoop zitten en gebruikt men het maer nadat het geheel zwart en kort geworden is (à l'état de beurre noir) zoo als de Franschen zeggen. Te Grand-Jouan, integendeel, wordt het mest onmiddelyk gebruikt na dat het uit den stal is.

Welke van die twee handelwyzen is de beste?

Ligt het antwoord op deze vraeg niet alreeds opgesloten in de bemerking dat men te Grignon gemiddeld 27 hektoliters en te Grand-Jouan 39 hekt. koorn per hektaer wint? Het laatste nummer van het Journal d'Agriculture pratique haelt verscheidene landbouw-exploitatiën aen waer men bestatigd heeft dat het voordeeler is versch dan oud mest te gebruiken. Dat zyn daedzaken welke ter kennis der landbouwers behooren gebracht te worden.

(Agronomie.)

SOCIÉTÉ

DE CRÉDIT FONCIER INTERNATIONAL

(A RESPONSABILITÉ LIMITÉE.)

L'Administration de la Société de Crédit foncier international a l'honneur de prévenir les porteurs de Lettres de gage que le coupon semestriel d'intérêt échéant le 1er mai 1867, est payable, à partir de cette date, soit à la Caisse centrale, rue Royale, 28, à Bruxelles, soit chez les Agents en province. Succursale de Saint-Trond; Directeur Mr VANDENHOVE, rue des Vaches.

OPENBARE VERKOOP
van schoone en dikke
Eiken- en Dennenboomen
onder
Herck-de-Stad, Stevoort en Berbroek.

De heer baron Goethals, minister van oorlog, zal op donderdag, 25 april 1867, om 10 ure 's-morgens, ter plaatse, door het ambt van den notaris BARTHOLEYNS, te Kermt, openbaerlyk en aen de meestbiedenden verkoopen:

Schoone dikke Eikenboomen van 1 tot 2 meters en half omtrek, dienstig voor alle zware werken, molenmakers, radenmakers, timmer- en ander gerief, staende te wassen op zyne bosschen genaemd Kloosterland, onder Herck-de-Stad, en Schansendries, onder Stevoort.

Alsmede schoone Dennen Berdboomen van 40 centimeters tot eenen meter omtrek, op zynen bosch gelegen te Berbroek op de hoeve.

Te beginnen in Kloosterbosch. Om verderen uitleg zie de plaatschriften.

ADJUDICATION PUBLIQUE.

Le Lundi, 29 Avril 1867, à dix heures du matin, chez monsieur Lammens, cabaretier, à Bevingen, sous Saint-Trond, le Conseil de Fabrique de l'église dudit Bevingen procédera à l'adjudication des travaux que nécessite la construction d'une

NOUVELLE ÉGLISE

à élever d'après les plans de monsieur l'architecte GERARD.

Les plans, épures et cahier des charges sont déposés, à l'inspection des amateurs, chez monsieur Guillaume Dryvers, géomètre à Saint-Trond.

BERIGT.

Men maekt bekend aen al de landbouwers dat men kan bekomen eerste kwaliteit van BEETZAED en de soort die men verlangt, aen fr. 1-50 de kilo. Men verzekert dat de zaed zyne vruchten voortbrengt. Te bekomen by DANIELS, in de Zoutstraet, 30, te St-Truiden.

BERIGT.

De echtgenote PETRUS BONAERS maekt bekend dat zy in hare woning, in de Helstraet, eene BEWAERSCHOOL komt te openen en beveelt zich aen de gunst van eenieder.

BEKENDMAKING.

ROGGEN-MESSENS,

AEN DE STATIE, maekt het geëerd publiek bekend dat hy zich aanbeveelt voor het WYNAFTAPPEN, alsook voor 't arrangeeren en verzorgen der bieren, en zal trachten het vertrouwen zynen kalanten te winnen en te behouden.

TER GELEGENHEID
VAN DE EERSTE COMMUNIE

TEN BUREELE **VAN HET REGT,**
BY DE COCQ-CRETON,

Dwarsersche straet, tegenover het Stadskollegie (men leitte wel op het adres),
GROOTE KEUS VAN KERKBOEKEN
FRANSCH EN VLAEMSCH,

zoo als *Maroquin, Chagrin, Veleer, Moirée, Ivoire, Ecaille* en meer andere van de nieuwsten smaek alsook een schoone keus van **PATERNOSTERS, BEEDEKEN** en **GESCHENKEN** voor de Eerste Communie.

VOOR DE EERW. HEEREN PASTOORS
EEN SCHOONE KEUS

VAN ZWARTE, GEKLEURDE EN VERGULDE PRINTEN VOOR GEDENKENISSEN
DER EERSTE COMMUNIE
aen de minste pryzen

Grande facilité de payement!

BELLE PROPRIÉTÉ A VENDRE
A SAINT-TROND.

Maison de campagne et de ville, située au centre d'une magnifique plantation d'arbres fruitiers de toutes espèces et en plein rapport, bosquets, arbres d'agrément, pelouse vergers, légumier, maison pour concierge remise, écuries, buanderie, deux sortes d'eau le tout d'une superficie d'un hectare et d'un rapport annuel de 600 francs.

S'adresser au bureau du journal.

MEN VRAEGT eenen Leerjong voor de drukke van het Regt, kunnende fransch en vlaemisch lezen

VERTREKUREN VAN DEN YZEREN WEG
St-Truiden naer BRUSSEL, LUIK, ANTWERPEN en GENT:

'S morgens	8 uren	01 minuten	
Na middag	1	20	(Exp-trein.)
'S avonds	6	32	
St-Truiden naer HASSELT, MAESTRICHT en AKEN:			
'S morgens	9 uren	20 minuten	
Na middag	3	49	(Vitesse.)
'S avonds	7	48	

POSTWAGENDIENST.

Van St-Truiden naer Tongeren: om half tien 's-morgens.
Van St-Truiden naer Tienen: Woensdags en Zaterdag om 2 ure na middag.

St-Truiden, — Boekd. De Cocq-Creton.

BY UITSCHIEDING VAN BOONKWEEKERY
UITVERKOOP

van 3000 schoone Appel- en Peerenboomen, gegriffelde en ongegriffelde, by den Onderwyzer te Boorsheim, aen zeer geringen prys.

TE KOOP een **GEBOUW** gediend hebbende tot gang van een Dorschuig (machine à battre).

Zich te bevragen by den Notaris COEMANS, te Sint-Truiden.

TE KOOP eene groote kwantiteit KAF by de heeren CARTUYVELS, in de Brusthemstraet.

TE KOOP by H. HAAN, in de Hamelstraet, 10, twee zeer goete WERKHONDEN, beide oud 2 iaeren.

TE KOOP onder St-Truiden, by het **Grand Lindeken**, by ANDRIËS SAUWENS, Eiken Kwartierhout, Eiken Planken van 17 voet lengte, Dennen Planken van 17 voet, en verscheidene dikke Eikenboomen, gekapt liggende by zyne woning.

TE KOOP omtrent vyftig schoone en sterke jonge **OLMENPLANTEN**, aen 50 centiemmen. — Zich te adresseren by den oud-notaris Coemans.

TE KOOP den **EIKEN TIMMER** van eene schuur, 33 voet lang, 23 voet breed en 15 voet hoog. Zich te adresseeren by Guillaume JAMAR, meester kleermaker te Kerkouw.

TE BEKOMEN

BY M. SIMONS, in de Dry Schabellen
AEN DE HASSELTSCHÉ POORT,

Inlandsche, Ardénsche en Hollandsche HESP aen 2 fr. den kilo; Hollandsch en inlandsch SPEK aen fr. 1-90 den kilo.

TE BEKOMEN by de heeren CARTUYVELS
Brusthemstraet, extra
goed **AERDAPPELENLAND.**